

**TELEKOMÜNİKASYON
SEKTÖRÜNDE DÜZENLEMELERE
YÖNELİK GELİŞMELER BÜLTENİ**

**Sektörel Araştırma ve Stratejiler
Dairesi Başkanlığı**

**MART 2009
SAYI-15**

Mobil Genişbantta Fiyatlandırma

Mobil genişbant ağların kurulması ve bakımıyla ilgili maliyetlerden dolayı, düşük ücret eğilimindeki mevcut trendin sürdürülebilir olamayacağı ifade edilmektedir. Dolayısıyla mevcut mobil genişbant fiyatlandırma modellerinin süreklilik gösteremeyeceği düşünülmektedir.

Mobil veri iletimi, İngiltere’de ve Avrupa’daki diğer gelişmiş pazarlarda giderek önemini artırmaktadır. Sektördeki büyümenin yavaşlaması ve rekabetin artmasıyla, mevcut hizmetlerin fiyatlarında aşağı yönlü baskı oluşmaktadır. Bu durum, işletmecilerin sabit tutmaya çalıştıkları ARPU değerlerini etkilemektedir. Mobil genişbant gibi yeni hizmetler, sektördeki şirketlerin gelirlerindeki düşüşleri engellemek için yeni gelirlerin oluşturulması açısından önemlidir. Yeni hizmetlerin kullanımı teşvik edilirken, işletmeciler fiyat düşürmekte ve sınırsız kullanım gibi kullanıcılara cazip gelen uygulamalara yönelmektedir. Örneğin; İngiltere’de orta seviye ücretlerden yüksek ücretlere kadar faturalı abonelikler için paketin bir parçası olarak limitsiz veri kullanımı yaygın bir uygulamadır. Bazı işletmeciler 18 aylık abonelik için USB cihazı ile sınırsız kullanım sağlamaktadır.

France Telecom’un İngiltere’deki şirketi Orange, 2005’den bu yana mobil genişbant abone sayısının arttığını ifade etmektedir. Şirket, 2008’in üçüncü çeyreği itibariyle yüksek hızlı mobil internet hizmetlerini kullanan 2.88 milyon abonesi olduğunu belirtmektedir. Bu sayı 3 yıl öncesine göre sadece 36,000 fazladır. Ayrıca veri gelirlerinin toplam hizmet gelirlerindeki payı hızlı olmasa da artmaktadır.

Tabii ki toplam gelirler artmaktadır, ancak veri hizmetlerindeki gelirler çok daha hızlı artmaktadır. Bu durum biraz yanıltıcı olabilir, çünkü ses dışı hizmet gelirlerinin büyük bir

kısmı, İngiltere’de oldukça yaygınlaşmış ve ses hizmetleri yanında temel bir hizmet olarak kabul edilen SMS gelirlerinden oluşmaktadır. Veri hizmetleri gelirlerinin abone sayısı kadar hızlı artmaması, kişi başına gelirin düştüğünü göstermektedir.

Mobil işletmeciler mobil genişbant sektöründe daha hızlı büyümek istemektedir ve mevcut kullanıcı sayılarının düşmesinden ve yüksek ücretlerden tedirginlik duymamaktadır. İşletmecilerin daha çok bu hizmetleri kullanan mevcut kullanıcılar üzerine yoğunlaşacakları düşünülmektedir. Bu kullanıcılar genellikle veri kullanma eğilimi olan ve kaliteli hizmet aldığından dolayı daha fazla ücret ödeyebilecek tüketicilerdir. Bu konuda seçeneklerden birisi de daha fazla limit uygulamasıdır. Böylece orta halli kullanıcıların az sayıdaki limitlerden dolayı daha fazla ödeyebilecekleri endişeleri giderilebilecektir. Bunun yanında daha yüksek ücret karşılığında sınırsız hizmet verilmesi veya belirli bir veri kullanım sınırına ulaşıldığında uyarı yapılması ve dolayısıyla özellikle veri kullanımına dayalı bir fiyatlandırma şekli önerilmektedir.

İndirilen Veriler İçin Ödeme Yapacak İçerik Sağlayıcılar

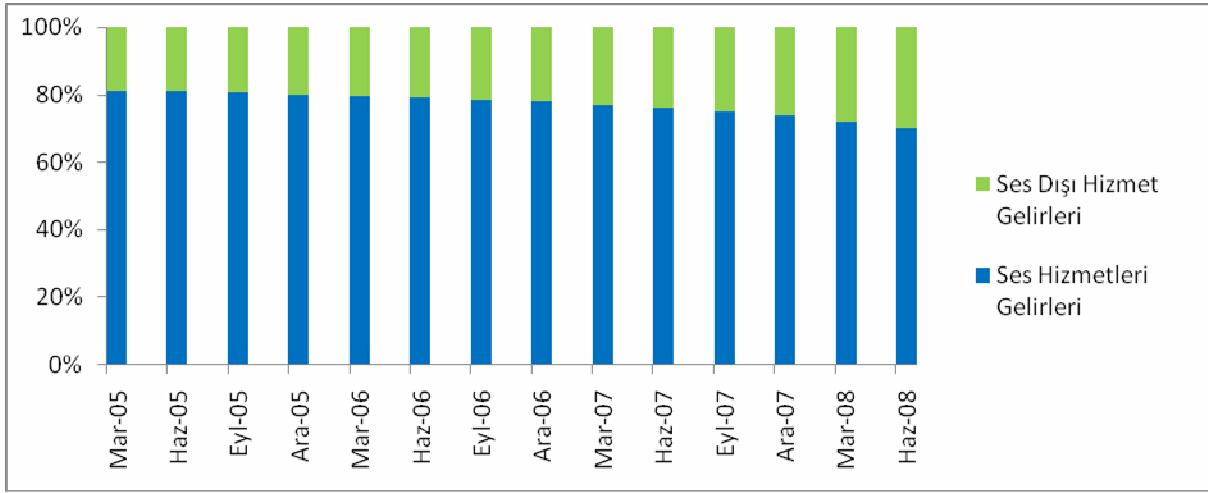
Söz konusu sistemde mobil içerik için veri indirme ücretleri, içerik sağlayıcılar tarafından ödenecektir. Tabii ki içerik sağlayıcıları bu maliyetleri, içeriği ücretlendirerek tüketiciden almak suretiyle telafi edecektir. Ancak kullanıcılar içerik sağlayıcı ve şebeke sağlayıcının her ikisine de ödeme yapmayacaktır.

İçerik indirmenin ücretlendirilmesi yanında sistemin bir diğer özelliği, işletmecilerle sağlayıcılar arasında önemli mobil reklamları ve içerik sponsorlukları bulunabilmesi özelliğine sahip olmasıdır.

Ses dışı hizmetler, gelişmiş rekabetçi pazarlarda gittikçe önemini artırmaktadır. Birden çok işletmecinin bulunduğu doyuma ulaşmış bir pazarda rekabet, çekirdek hizmetlere ait ücretlerin düşmesini sağlamaktadır. Bu durum ARPU değerlerinin ve mevcut ses hizmetlerinden elde edilen gelir oranının düşmesi şeklinde gözlemlenmektedir. Veri hizmetleri giderek önem kazanmaktadır, ancak aynı etki çekirdek veri hizmetleri

üzerinde baskı oluşturmaktadır. Şimdiye kadar ses hizmetleri dahilinde paket içerisinde verilen SMS hizmetlerinin, aylık ücret dahilinde limitsiz veya hızlı veri indirme imkanına sahip mobil internet hizmeti ile sunulması yaygınlaşmaktadır. Eğer tüketiciler aylık aboneliklerine mobil internet hizmet erişimini dahil etmek isterlerse, bu durumda işletmeciler ekstra ücretlendirmede zorlanacaklardır. İngiltere’de abonelerin büyük kısmı (yaklaşık %60) ön ödemeli abonelerdir ve böyle bir abone portföyü katma değerli hizmetleri veya veri hizmetlerini ekstra ödeme ile almak isteyecektir.

Şekil: Vodafone’un ses ve ses dışı hizmet gelirleri

*Kaynak: Vodafone

İşletmeciler, rekabet nedeniyle gelirlerinde yaşanan düşüşe karşı çözüm yolları bulmak durumunda kalmışlardır. İçerik sağlayıcıların içerik indirme için yaptıkları ödemeler yeni seçenekler doğurmuştur. Maliyetin bilincinde olan kullanıcılar, sadece tek ödeme yapacaklarını düşünürlerse söz konusu hizmetleri kullanmaya eğilimli olabilmektedir. Ayrıca, sponsorluk ve reklamcılık işlemleri ile hizmetlerin ücretsiz kullanımı söz konusu olursa, katma değerli hizmetlerin kullanımı artacaktır.

Numara Taşınabilirliğinin Geliştirilmesine Yönelik Kamuoyu Görüşleri Alındı

Fransa düzenleyici otoritesi ARCEP 23 Şubat-23 Mart 2009 tarihleri arasında sabit numara taşınabilirliği sürecinin geliştirilmesi ve taşınan sabit ve mobil numaralar üzerinden iletişim kalitesinin sağlanması konularında kamuoyu görüşlerini toplamıştır.

Süreç

Sabit numara taşınabilirliği süreci, France Telecom'dan alternatif işletmecilere numara taşınmasını kapsayan geleneksel yöntemin, alternatif işletmeciler arasında taşınma ve alternatif işletmecilerden tekrar France Telecom'a taşımaya kapsayacak şekilde genişletilmesiyle geliştirilmiştir. ARCEP, işletmeciler arasında bilgi paylaşımı zorunluluğu ve son kullanıcının bilgilendirilmesini içeren yeni prosedürler getirmektedir.

Kalite

ARCEP, taşınmış numaraların diğer numaralarla aynı arama kalitesine sahip olabilmesi için yönlendirme (routing) yükümlülükleri getirmeyi planlamaktadır. Numara taşınabilirliği doğrudan yönlendirme veya dolaylı yönlendirme ile yapılabilmektedir. Şu an Fransa'da dolaylı yönlendirme yöntemi kullanılmaktadır. Dolaylı yönlendirme ile taşınmış bir numaraya doğru yapılan aramalar donör şebekeye yönlendirilmekte, daha sonra alıcı şebekeye iletilmektedir. Doğrudan yönlendirme yönteminde ise, merkezi veya dağıtılmış bir taşınmış numara veritabanı aramayı doğrudan alıcı şebekeye yönlendirmektedir.

ARCEP kısaca;

- Alıcı sabit işletmecilerin, taşınmış numaralara gelen aramaların etkin bir şekilde yönlendirilmesini sağlayacak bilgileri diğer işletmecilerle mümkün olduğunca çabuk paylaşmasını,

- Tüm sabit ve mobil işletmecilerin taşınmış numaralara yönlendirme yaparken, yönlendirme çözümünde farklılık gözetmeksizin, asgari bir hizmet kalitesini garanti etmesini, önermektedir.

800 MHz ve 2.6 GHz Bantlarında Mobil İnternet Hizmetleri

ARCEP, 800 MHz ve 2.6 GHz bantlarında çok yüksek hızlı mobil iletişim hizmetleri sağlanması konusundaki lisans çalışmalarına ilişkin kamuoyu görüşlerini toplanmaya başlamıştır. Çalışmanın amacı 2009 yılının ikinci yarısında verilmesi planlanan lisanslara ilişkin prosedürlerin belirlenmesine girdi toplamaktır. Kamuoyu görüşleri için son tarih 15 Haziran 2009 olarak belirlenmiştir.

Tablo: ARCEP'in önerdiği senaryolar

Frekans	Lisans sayısı	Lisans başına spektrum miktarı
800 MHz	2 lisans verilmesi halinde:	1. seçenek: <ul style="list-style-type: none"> • 2x15 MHz'lik 2 lisans(FDD) 2. seçenek: <ul style="list-style-type: none"> • 1 lisans 2x20MHz(FDD) • 1 lisans 2x10MHz(FDD)
	3 lisans verilmesi halinde:	3x10MHz'lik 3 lisans(FDD)
2.6GHz	5 ulusal lisans	1.seçenek: <ul style="list-style-type: none"> • 2 lisans 2x20MHz (FDD) • 2 lisans 2x15MHz (FDD) • 1 lisans 1x50MHz (TDD) 2. seçenek: <ul style="list-style-type: none"> • 3 lisans 2x20MHz (FDD) • 1 lisans 2x10MHz (FDD) • 1 lisans 1x50 MHz (TDD)

Bilindiği üzere 2007 yılının Kasım ayında yapılan dünya radyokomünikasyon konferansında (WRC-07) üst UHF bandının (790-862MHz) mobil genişbant hizmetlerine açılması üzerinde anlaşılmıştı. Fransa'da sözkonusu frekansın Kasım 2011'de analog karasal TV yayımcılığında alınmasının ardından yeniden tahsis edilmesi planlanmaktadır. 1 GHz'in altında yer alan frekanslar, kapsama anlamında optimum propagasyon özellikleri sağladığından şebeke kurulum maliyetlerini düşürmekte ve yüksek penetrasyon oranlarını mümkün kılmaktadır. 2.6 GHz bandının açılması kararı ise 12 Haziran 2008 tarihli AB komisyon kararı çerçevesinde alınmıştır.

Genişbant Internet Erişimi Toptan Pazarında Dzenleme ve zmler

Almanya dzenleyici kurumu BNetzA, IP seviyesindeki el değiştirme (handover) de dahil olmak üzere, genişbant internet erişimi toptan pazarında, yerleşik işletmeci Deutsche Telekom için öncül fiyat dzenlemeleri ve referans teklif yükümlülüklerini tekrar oluşturmaya yönelik taslak bir karar için Mart 2009'da kamuoyu görüşlerine başvurmuştur. BNetzA'nın daha hafif yükümlülüklerin empoze edilmesinin neden yetersiz olduğunu tam anlamıyla açıklayamaması sebebiyle, bahse konu bu yükümlülükler Ocak 2009'da Alman İdare Mahkemesi tarafından kaldırılmıştı. Almanya dzenleyici kurumu BNetzA, genişbant internet hizmetleri toptan pazarında fiyat sıkıştırması yapılmasının engellenmesini teminen, ücretlerin YAPA için belirlenen ücretler ile al-sat ücretleri arasında belirlenmesi gerektiğini açıklayan gerekçelerini genişletmiştir. BNetzA'ya göre bu durum sadece, Deutsche Telekom'a öncül fiyat dzenlemeleri dayatılarak yerine getirilebilir. BNetzA'nın bu son kararı ilk kararın yayımlanmasından bu yana geçmişe yönelik; yani 13 Eylül 2006'dan itibaren uygulanacaktır.

BNetzA'nın Alt Şebeke ve Bina İçi Bakır Şebeke Hakkındaki Kararları

Almanya dzenleyici kurumu BNetzA, 4 Mart 2009 tarihinde alt Şebeke ve bina içi bakır Şebeke zerine uyuşmazlık zm kararlarını yayımlamıştır. Alt Şebekenin paylaşıma açılması (sub-loop unbundling) son birkaç yıldır Deutsche Telekom'a getirilen yükümlülükler arasında yer almaktadır. şu ana kadar fazla kullanılmamakla birlikte, son zamanlarda birkaç alternatif Şebeke işletmecisi Deutsche Telekom ile daha detaylı işlemler ve fiyatlar temelinde müzakerelere devam etmektedir. Almanya'da yeni nesil erişim Şebekelerinin kurulum planı FTTC/VDSL ya da FTTB/VDSL'e odaklanmaktadır. Bu nedenle genişbant erişimi son dağıtım çatısında alt Şebekenin paylaşıma açılmasına dayanmaktadır.

Deutsche Telekom'un Referans Yerel Ağ Ayrıştırılmış Erişim Teklifi (REYET) bina içi bakır şebekeye erişim fiyatlarını kapsamamaktadır. Ancak Deutsche Telekom'un fiyat listesi zaman ve malzeme kullanımına dayanmaktadır. 29 Ocak 2009 tarihinde alınan bir BNetzA kararı bu prensibi onaylamaktadır. Eylül 2008'de Deutsche Telekom, REYET kapsamında olmayan ek prosedürleri içeren taslak bir sözleşme hazırlamıştır. 4 Mart 2009 tarihinde ise BNetzA bu sözleşmede, genişbant internet hizmetleri için kullanılan ve paylaşımına açılabilir olan bina içi bakır şebeke ile ilgili bazı değişiklikler yapmıştır. Buna göre bu şebekenin uzunluğu 15 metreden az ise, fiyatlar düzenlenecektir (DT hat başına 69,12 Avro uygulamaktadır). 15 metreden fazla ya da erişim zor olduğu takdirde, Deutsche Telekom alternatif şebeke işletmecilerine bir teklif sunacaktır. Ancak bu işletmeciler paylaşımına açılma isteklerinden feragat etme hakkına sahiptir.

Deutsche Telekom VDSL'de Veri Akış Erişimi Teklifi Sunmaktadır

Deutsche Telekom 2 Mart 2009 tarihinde, yaz aylarının başında VDSL teknolojisinde toptan pazarda veri akış erişimi teklifi sunacağını ilan etmiştir. Şirket FTTC/VDSL kurulum maliyetlerinde riski paylaşmak için, bu hizmetlerin fiyatlarının şebekedeki toplam abone sayısına bağlı olacağını ve bu hizmetlerin aylık 30 Avro karşılığında sunulacağını bildirmektedir. Bununla birlikte kullanıcı sayısının artmasıyla fiyatların da azalacağı ifade edilmektedir. DT özellikle Vodafone ve 1&1 ISS şirketi ile görüşmelerini sürdürmektedir. Bu şirketler görüşmeleri memnuniyetle karşılamakla birlikte fiyatlar konusundaki kararsızlıklarını ifade etmektedir. DT'nin mevcut IP veri akış erişimi teklifi VDSL teknolojisini içermemektedir.

Vodafone ve Telefonica Şebeke Paylaşımına Gitmektedir

Vodafone ve Telefonica 23 Mart 2009 tarihinde, Almanya, İrlanda, İspanya ve İngiltere'deki mobil şebekelerinin pasif elemanlarının paylaşımı konusunda anlaşmaya vardıklarını duyurmuştur. Ayrıca Çek Cumhuriyeti'ndeki mobil şebekeleri konusunda da görüşmeler devam etmektedir. Böylelikle bu işletmeciler önümüzdeki on yıllık zaman zarfında her bir şirket için yüz milyonlarca avro maliyet etkinliği sağlayacaklarını düşünmektedir. Şebeke paylaşımına gidilen dört ülkede bu işletmeciler sadece pasif

elemanlarını paylaşacaklardır. Ancak ikinci nesil BTS'ler ile üçüncü nesil NodeB baz istasyonlarını ya da telsiz şebeke kontrol merkezini (RNC) paylaşmayacaklardır. İspanya ve Almanya'da mevcut alanların (site) paylaşımına gidilecek iken, İrlanda ve İngiltere'de yeni alanlarda (site) ortak binaların kullanılması planlanmaktadır. UMTS teknolojisinin kurulumuyla birlikte Avrupa çapında birçok ülkede mobil şebeke altyapılarının paylaşılması değerlendirilmiştir. BnetzA'ya göre genelde pasif altyapının paylaşımına izin verilmektedir. Aktif şebeke elemanlarının paylaşımında ise her şebekenin otonomisinin sağlanması ve bağımsız kontrole sahip olabilmesi durumunda izin verilmektedir.

Telsiz Spektrumu

450 – 470 MHz frekans bandı ile 3.4 – 3.8 GHz frekans bandının, teknoloji yansız (bağımsız) bir prensip çerçevesinde, mobil şebeke işletmecileri tarafından telekomünikasyon hizmetleri sunulmasını teminen telsiz şebeke erişimine tahsis edilmesi kararlaştırılmıştır. Buna göre halihazırda 3.4 – 3.8 GHz bandında sadece sabit hizmetler sunulmaktayken, bu düzenleme ile ilgili frekans bandında mobil genişbant hizmetleri sunulacaktır.

M-net ve Alcatel-Lucent Münih'te Fiber Anlaşması İmzaladı

Münih'te bölgesel şebeke operatörlüğü yapan M-net şirketi, binalara kadar fiber (FTTB) ve eve kadar fiber (FTTH) altyapısı kurulumu için Alcatel-Lucent şirketi ile kontrat imzalamıştır. Almanya'daki yerleşik işletmeci Deutsche Telekom'un fiber şebekelerle uyumlu olmayan; 50 Mb/s hıza kadar çıkabilen ve fiber şebeke evresine geçmede bir ara adım olan VDSL teknolojisine yatırım yapması, M-net gibi küçük işletmeciler için bir fırsat olarak değerlendirilebilir. M-net firması fiber altyapısının kurulumuna 2009 yılı Mart ayında Münih'te başlamıştır. Bu kurulum daha sonra Bavyera eyaletinde devam edecektir. M-net şirketi hâlihazırda Münih ve Augsburg kentlerinde küçük ölçekli bir şekilde faaliyetlerine devam etmektedir. Ancak M-net şirketi Münih'teki fiber şebeke kurulumunu zamanında bitirirse, Almanya'nın en büyük ve en modern erişim şebekesine sahip olacaktır. Başlangıçta 100 Mb/s indirme hızında olacak olan şebekenin daha

sonra 1 GB/s hıza sahip olacağı düşünülmektedir. M-net şirketinin Alcatel-Lucent şirketine kurduracağı açık şebeke mimarisi üzerinden IPTV, kablo TV ve yüksek hız genişbant internet hizmetleri sunulabileceği gibi, bu şebeke diğer hizmet sağlayıcılara da açık olacaktır.

BT Ireland ve Eircom Arasındaki Ortak Yerleşim Uzlaşmazlığı Çözüldü

İrlanda'da yetkilendirilmiş iki işletmeci olan "BT Ireland" ile "Eircom" arasındaki Eircom'un "Nutley" Santralinde ayrıştırılmış erişim için ortak yerleşim konusundaki uzlaşmazlık ile ilgili olarak ComReg aşağıdaki kararları almıştır:

- Eircom'un makul erişim taleplerini karşılama ve ortak yerleşim olanağı sağlama yükümlülüğünü dikkate alan Comreg, BT Ireland'ın Nutley Santralindeki mevcut bir ayrıştırılmış hizmetine yapmış olduğu erişim talebinin makul olduğunu değerlendirmektedir. Comreg, Eircom'un bu erişim talebini karşılamakla yükümlü olduğu görüşündedir.
- Eircom, bu kararın yürürlüğe girmesinden itibaren 6 hafta içerisinde talep edilen erişime ilişkin olarak BT Ireland'a bir teklif sunacaktır. Teklifte istenen kapasitenin sağlanmasına ilişkin takvimin bulunması ve teklifin kapasitenin sunulmasından itibaren 6 ay için geçerli olması gerekmektedir. Teklifte standart erişim referans teklifindeki fiyatlar esas alınmalı, ana dağıtım çatısında yapılacak güncellemeler için ilave ücret talep edilmemelidir.
- Kapasitenin sunulma tarihi Eircom için mümkün olan en kısa sürede sağlanmalıdır. Eğer Eircom'un kendisi için elinde tuttuğu bir kapasite varsa, ilk anda bu kapasite BT Ireland'a tahsis edilmeli, bununla ilgili değişiklikler Eircom tarafından karşılanmalıdır.
- BT Ireland kendisine bir teklif yapıldığında iki ay içerisinde kabul edip etmediğini bildirmek zorundadır. Bir cevap vermezse teklif iptal edilmiş sayılır. Teklifin

yapılması ve kabul edilmesi ile ilgili olarak bu kararda yer alan hükümlerin dışındaki hususlarda Eircom'un standart erişim referans teklifi esas alınır.

900 MHz 1800 MHz Bantlarında Spektrum Serbestleştirme

İrlanda'da telsiz spektrumunun kullanımına yönelik talepler giderek artmaktadır. Bu talepler son zamanlarda özellikle sabit telsiz erişim ve 3G teknolojileri üzerinde yoğunlaşmaktadır. İrlanda'da hem sabit telsiz erişim hem de mobil telefon aboneleri hızla artmaktadır. 5.2 milyon mobil telefon abonesinin yaklaşık 4 milyonunun GSM tabanlı hizmetlerden yararlandıkları tahmin edilmektedir. GSM hizmetleri iki spektrum bandını kullanmaktadır: 900 MHz ve 1800 MHz. Verilen ilk 900 MHz lisanslarının süresi 2011 yılında sona ermektedir. Ulusal otorite olarak Comreg'in bu değerli bandın ilerideki kullanımına açıklık getirmesi ve rekabet, yenilikçilik ve tüketici refahı gibi temel sorumluluklarına paralel öneriler geliştirmesi büyük önem arz etmektedir.

Comreg, 900 MHz ve 1800 MHz bantlarının ilerideki kullanımına ilişkin ilk teklifini Temmuz 2008'de yayımlamış ve buna ilişkin danışma sürecinde 9 kuruluştan görüşler alınmıştır. Bu süreçte alınan farklı görüşler, Comreg'in özellikle, her işletmeciye düşen 900 MHz bandı sınırı, spektrum bloğunun boyutu, frekans koordinasyonu, enterferansın azaltılması, yetkilendirme süresi ve olası spektrum tahsis süreçleri başta olmak üzere spektrum yetkilendirmesi ile ilgili teknik ve teknik olmayan bir çok hususta bir fikir oluşturmasına katkı sağlamıştır.

GSM bantlarının serbestleştirilmesi yine bu danışma sürecinde tüm taraflarca üzerinde anlaşılan bir konu olmuştur. Buna göre 900 MHz için uygulanacak yeni lisansların serbest piyasa esasına dayanması ve açık ve şeffaf bir rekabet ortamında verilmesi planlanmaktadır. Serbestleştirilmiş spektrum prensibine göre verilecek yeni lisansların teknolojik esneklik ve yatırımlarda yüksek seviyede öngörülebilirlik sağlayacağı değerlendirilmektedir. Ancak mevcut 900 MHz lisansları bu kapsam dışında tutulmakta ve serbestleştirilmesi düşünülmemektedir.

Comreg, gelen görüşlerin çoğunda belirtilen 1800 MHz bandının gelecekte sunulacak yüksek hızlı genişbant mobil hizmetler için önemli bir kaynak olacağı yönündeki görüşlere katılmaktadır. Ancak gelecekte geliştirilecek 3G uzantılı teknolojilerin bu bandı kullanacaklarına ilişkin yeterli gösterge bulunmaması ve mevcut GSM işletmecilerinin bu bandı tam kapasite ile kullanmıyor olmaları nedeniyle, 2013 yılından önce 1800 MHz bandının tahsisine ilişkin bir yetkilendirme süreci için çok yoğun bir baskının bulunmadığı değerlendirilmektedir.

Danışma sürecinde cevap aranan bir konu da ilerideki 900 MHz lisansı sahipleri için sanal mobil şebeke işletmecilerine yer sağlama yükümlülüğü getirilmesi ile ilgiliydi. Buna ilişkin alınan görüşlerin bir karara varmak için yeterli olmadığı düşünüldüğü için bu konuda ikinci bir danışma süreci ile daha fazla görüş alınması gerekmektedir.

Yeni danışma sürecinde Comreg iki seçenek sunmaktadır. Her iki seçenek de İrlanda'da serbestleştirilmiş spektrum uygulamasına geçiş prensibine dayanmaktadır. Birinci seçenekte, mevcut GSM bantlarının yeniden yapılandırılmasını da içerecek biçimde doğrudan serbestleştirilmiş spektrum rejimine geçilmesi, ikinci seçenekte ise mevcut GSM hizmetlerinin işleyişinde köklü bir değişiklik yapmadan kademeli bir geçişin sağlanması öngörülmektedir.

İrlanda'da Sayısal Pay Uygulamaları

Analogdan sayısal yayıncılığa geçiş ve bunun sağladığı etkinlik spektrum bandında "sayısal pay (digital dividend)" adı verilen bir artığın oluşmasına neden olmaktadır. Sayısal pay sadece yeni türde sayısal yayıncılık ürün ve hizmetlerini desteklemekle kalmamakta aynı zamanda, yeni ve yeniliğe açık bir çok iletişim ürün ve hizmetinin İrlanda vatandaşlarına sunulmasına olanak tanımak üzere UHF bandından önemli bir miktarını boşa çıkarmaktadır. Bu yeni dönemin ilk adımı 2009 yılında karasal sayısal yayıncılığa geçilmesi ile atılmış olacaktır.

İrlanda için bu fırsatın önemini farkında olan Comreg, tüm fırsat ve tehditlerin bütün taraflarca bilinmesinin ve değerlendirilmesinin ardından vatandaşlara en kısa zamanda ve en yüksek seviyede yarar sağlayacak en uygun çözümü bulmaya çalışmaktadır. Bu nedenle 2008 yılı ulusal konferansında başlatılan sayısal pay tartışmalarını bir adım öteye taşımak adına yeni bir danışma süreci başlatmaktadır.

Başlatılan kamuoyu görüşü alma sürecinde, sayısal payın diğer konularına ilişkin değerlendirmeler ile birlikte, İrlanda'nın sayısal payı ile ilişkili stratejik seçeneklerinin belirlenmesi hedeflenmektedir. Comreg uygun bir yol haritasının çizilmesinin İrlanda'nın sayısal paydan en iyi biçimde yararlanmasına yardımcı olacağını düşünmektedir.

Bu süreçte Comreg, aşağıdaki üst seviye konularda görüşlerini ortaya koymakta ve önerilerin gönderilmesini istemektedir:

- UHF bandındaki frekans tahsislerinde uygulanacak "karışık" yaklaşım kapsamında İrlanda için sayısal pay faydasının maksimize edilmesi
- Sayısal pay spektrumunun yayıncılık dışında aşağıdaki gibi tanımlanacak elektronik haberleşme hizmetlerinde kullanımı
 - Hizmet türleri
 - Tanımlanan hizmet ve uygulamaların spektrum ihtiyaçları
 - Bu hizmetlerin İrlanda tüketici ve vatandaşları için değeri
 - Bu hizmetlerin mevcut ürün ve hizmetlerdeki rekabet seviyesine katkısı
- Sayısal pay spektrumunun deneysel ve yenilik yanlısı amaçlar için kullanımı
- Aşağıda belirtilen ve benzeri frekans uyumu konuları
 - 790-862 MHz aralığında önerilen harmonize bir alt bant
 - Diğer olası sayısal pay harmonize alt bantları
- Sayısal pay alt bantlarına erişimin hızlandırılması ve lisanslar için takvimin belirlenmesi

Bu çalışmaların ardından "İrlanda Sayısal Pay Planı"nın oluşturulması hedeflenmektedir.

Sektör Verileri Raporu

İrlanda elektronik haberleşme sektörüne ait ana verilerin yer aldığı 2008 yılı 4. çeyreğine ait istatistikler yayınlanmış bulunmaktadır. Raporunda aşağıdaki değerlendirmelere yer verilmektedir:

- Çeyreğe ait gelirler % 0.7 gerileyerek 1.1 Milyar Avro'nun altına düşmüştür. % 49 ile sabit hizmetler gelirleri arasında en yüksek paya sahip olurken mobil hizmetler % 46.6, yayıncılık hizmetleri ise % 4.4 pay almışlardır.
- Toplam ses trafiği % 1 azalarak 5.1 milyar dakika seviyesinde gerçekleşmiştir. Toplam trafiğin % 57.9'u mobil şebekelerde, % 42.1'i ise sabit şebekelerde gerçekleşmiştir. Bu da ses trafiği bakımından mobilin sabitin yerini alma sürecinin devam ettiğinin göstergesi niteliğindedir.
- Toplam gelirlerdeki payları bakımından en büyük 4 sabit işletmeci; Eircom (% 68.4), BT (% 14.5), Verizon (2.2) ve Access (%2.2) olarak sıralanmaktadır.
- Doğrudan ve dolaylı erişim (sadece darbant erişim) hatları % 0.8 azalarak 2.05 milyona gerilemiştir.
- Toplam internet aboneliği 1.4 milyona ulaşmıştır. Bu rakam bir önceki çeyreğe göre % 3.7 bir önceki yılın aynı çeyreğine göre % 18.5 oranında artışa karşılık gelmektedir.
- İnternet abonelerinin yaklaşık % 15'i darbant bağlantı sahibi iken % 85'i genişbant bağlantı sahibidir. Darbant bağlantı sayısının azalmaya, genişbant bağlantı sayısının ise artmaya devam ettiği görülmektedir.
- İrlanda, kişi başına düşen genişbant abonelik bakımından % 27.1 oranı ile 27 Avrupa Birliği üyesi arasında 13üncü, hane başına genişbant abonelik bakımından % 62.6 ile 10uncu durumdadır.
- Kişi başı mobil abonelik 3G dahil % 121, 3G dışında % 114 seviyesindedir.
- Mobil gelirler bir önceki çeyreğe göre % 3 artmakla birlikte önceki yılın aynı çeyreğine göre % 4.6 azalmış durumdadır. Bu çeyrekte ARPU bir önceki yıla göre % 7.2 azalarak 41.2 Avro olarak, 25.8 Avro olan AB ortalamasının üzerinde, gerçekleşmiştir.

- Toplam gelirlerdeki payları bakımından en büyük 4 mobil işletmeci; Vodafone (% 42.5), O2 (% 36.9), Meteor (% 17.8) ve 3 Ireland (% 2.8) olarak sıralanmaktadır.

Sabit Erişim Piyasalarında İkinci Etap Pazar Analizleri Sonuçlandırıldı.

İtalyan Düzenleyici Kurumu AGCOM 5 Mart 2009 tarihinde Avrupa Birliği (AB) Komisyonu'na ikinci etap piyasa analizleri konusunda taslak raporu sundu. Söz konusu raporda;

- Mesken ve ticari kullanıcılar için sabit bir noktada kamu telefon şebekesine erişim piyasası (Piyasa 1),
- Sabit bir noktada genişbant ve/veya ses hizmetlerinin sunumu için toptan (fiziksel) şebeke altyapısına erişim (paylaşımlı ya da tam erişim ve borulara erişim dahil) piyasası (Piyasa 4),
- Sabit bir noktada genişbant hizmetlerinin sunumu için toptan genişbant erişim (sanal şebeke erişimi, veri akış erişimi dahil) piyasası (Piyasa 5),

analizlerine yer verilmekte, piyasa tanımlamaları ve etkin piyasa gücü (EPG) tespitleri yapılmaktadır. Bu aşamada uygulanacak yükümlülüklerle değinilmemekte ve bunlarla ilgili değerlendirmenin ayrıca yapılacağı belirtilmektedir.

AGCOM analize tabi tüm piyasaların coğrafi olarak tüm ülkeyi kapsadığı tespitini yapmıştır. Bu kapsamda Telecom Italia (TI) söz konusu piyasaların hepsinde EPG'ye sahip işletmeci olarak belirlenmiştir. EPG tespitinde piyasa payları başta olmak üzere, ölçek ve kapsam ekonomileri, dikey bütünleşme, kolaylıkla ikame edilemeyecek altyapının kontrolü ve dengeleyici alıcı gücün bulunup bulunmadığı gibi hususlar göz önüne alınmıştır. TI'nın piyasa payının göreceli olarak en az olduğu pazar, yaklaşık %74,72 payla genişbant erişim hizmetleri olmuştur (5 nolu Pazar). Bu piyasada kullanılan teknolojilere bakıldığında ise ülke çapında perakende erişim kapsamında

yaklaşık %96'lık bir oranda xDSL'in kullanıldığı görülmektedir. Aşağıdaki tabloda kullanılan genişbant erişim teknolojilerinin oranları (2004 ve 2007 itibarıyla) verilmektedir.

Tablo. Genişbant Erişim Teknolojileri (2004, 2007) (%)

Teknoloji	2004	2007
xDSL	93,2	95,97
Fiber	3,88	2,46
WLL	0,73	0,69
Uydu	2,20	0,88

AGCOM'un yapmış olduğu analize ilişkin AB Komisyonu ve diğer üye ülke düzenleyici kurumlarının bir aylık görüş bildirme süreleri bulunmaktadır. Yukarıda belirtildiği gibi AGCOM tarafından yükümlülüklerle ilişkin değerlendirme ayrı bir raporda yapılacaktır.

Düzenleyici Kurum, Telecom Italia'nın LLU Ve Veri Akış Erişimi Referans Tekliflerini Revize Ederek Onayladı.

24 Mart 2009 tarihinde AGCOM Telecom Italia (TI)'nın LLU ve veri akış erişimine ilişkin referans tekliflerini revize ederek onaylamıştır. Söz konusu karar henüz düzenleyici kurum ve TI tarafından yayımlanmamış olmakla birlikte, basın açıklamasıyla ilgili ücretler açıklanmıştır. Bu tarifeler aşağıdaki tabloda gösterilmektedir.

Tablo: TI'nın AGCOM tarafından onaylanmış tarifeleri (€)

Tarife	Tam Ayrıştırılmış Erişim	Paylaşımlı Erişim
Aylık Ücret	8,49	1,97
İlk Aktivasyon	39,63	35,88

Açıklanan ücretlere ilişkin alternatif işletmeciler (BT Italia, Fastweb, Tele2, Vodafone ve Wind) bir basın açıklamasıyla olumsuz görüşlerini belirtmiş ve belirlenen ücretlerin faaliyetlerini zorlaştıracığını ifade etmişlerdir.

İtalya Rekabet Kurumu Bazı Mobil Telefon İşletmecilerine Adil Olmayan Bazı Ticari Uygulamalarından Ötürü Ceza Uygulamasına Gitti.

İtalya Rekabet Kurumu AGCM Şubat ve Mart 2009 tarihlerinde bazı mobil telefon işletmecilerine Tüketici Kanunu (Consumer Code)'na aykırı eylemlerinden ötürü cezai işlemde bulundu. Aşağıdaki tabloda bu konuyla ilgili detaylı bilgilendirmeye yer verilmektedir.

Tablo: AGCM tarafından uygulanan cezalar (€)

Karar No.	Operatör ve ceza miktarı	Gerekçe
19572- 25.02.2009	H3G: 75.000 TI: 155.000 Vodafone: 135.000 Wind: 115.000 Zeng*: 55.000	Tüketici haklarını ihlal edici şeffaf olmayan fiyatlama uygulamaları (özellikle logo, müzik indirme gibi servislerde)
19573- 25.02.2009	TI: 165.000 Vodafone: 145.000 Wind: 125.000 Zeng*: 95.000	Aynı
19574- 25.02.2009	TI: 155.000 Vodafone: 135.000 Wind: 115.000 Buongiorno*: 115.000	Aynı
19576- 25.02.2009	H3G: 80.000 TI: 165.000 Vodafone: 145.000 Wind: 125.000 Dada*: 125.000	Aynı
19567- 25.02.2009	TI Mobile: 250.000	Tüketiciye aktivasyon ve roaming ücretleri konusunda yeterli bilgi vermemek.
19602- 05.03.2009	Vodafone: 200.000	Çekiliş tarzı (Araba ödülü) promosyon kampanyalarında tüketiciyi yeterli oranda bilgilendirmemek

(*)Özel Tarifeli Hizmet Sağlayıcı

Perakende Erişim Piyasası

5 Mart 2009 tarihinde İspanya düzenleyici kurumu CMT, kamu sabit telefon şebekesine perakende erişimle ilgili son kararını açıklamıştır. Söz konusu kararda, genişbant bağlantı kullanılan kamu telefon şebekesi pazar tanımının dışında tutulmuştur. Bu çerçevede, yerleşik işletmeci Telefonica perakende erişim piyasasında etkin piyasa gücüne sahip işletmeci olarak belirlenmiş ve taşıyıcı seçimi, taşıyıcı önseçimi, aylık sabit ücretlerin TÜFE-X yöntemiyle belirlenmesi ve bu marjın CMT tarafından yürürlüğe girmeden 12 ay önce belirlenmesi, ayırım gözetmeme, rekabete aykırı davranışlarda bulunmama, perakende ücretlerin 21 gün önceden bildirilmesi, maliyet muhasebesi ve hesap ayırımı hususlarında yükümlülükler getirilmiştir.

Diğer taraftan, Telefonica'nın aylık sabit ücretlerde ancak geçici promosyonlarla ve coğrafi fark gözetmeden indirim yapabileceği, hat aktivasyon ücretinin TÜFE-X formülü ile düzenlemeden muaf olacağı, ancak aktivasyon ücretinin tüm İspanya'da aynı olması gerektiği de anılan kararda ifade edilmiştir.

Evrensel Hizmet Net Maliyeti

12 Mart 2009 tarihinde CMT, Telefonica'nın 2006 yılında evrensel hizmet için katlandığı net maliyeti 75.34 milyon € olarak açıklamıştır. CMT, evrensel hizmet yükümlülüğü net maliyetinin Telefonica için adil olmayan bir yük oluşturmadığını yinelemiş ve söz konusu maliyetin diğer işletmeciler tarafından da paylaşılması gerektiğini belirtmiş olmakla birlikte, söz konusu paylaşımın hangi tarihe kadar gerçekleştirilmesi gerektiğine ilişkin bir takvim ortaya koymamıştır. Maliyetlerin bölüşülmesine dair takvim ile ilgili CMT'nin ayrı bir karar alacağı ifade edilmektedir.

Evrensel hizmet yükümlülüğünün net maliyeti hesaplanırken; CMT tarafından aşağıdaki unsurlar dikkate alınmıştır:

- Etkin bir işletmecinin sadece ticari amaçla ve karşılanabilir ücretlerle hizmet veremeyeceği “kazanç getirmeyen bölgeler”de sabit kamu telefon hizmetleri sağlanmasının net maliyeti. Bu çerçevede, doğrudan maliyetlerin gelirlerden yüksek olduğu tüm bölgeler “kazanç getirmeyen bölgeler” olarak kabul edilmiştir.
- Sabit kamu telefon hizmetlerinin engelli ve/veya sosyal açıdan ihtiyaç sahibi kullanıcılara sunulmasının maliyeti.

CMT, Telefonica'nın basılı telefon rehberlerinin maliyetini, buradan kaynaklanan maliyetlerin yine bu rehberler nedeniyle ortaya çıkan gelirler ile telafi edildiğini ifade ederek, evrensel hizmet net maliyetinin hesaplanmasında dikkate almamıştır. Ayrıca CMT, evrensel hizmet yükümlülüğü nedeniyle Telefonica'nın elde ettiği soyut faydaların değerini 19.56 milyon € olarak hesaplamıştır. Soyut faydalar ya da evrensel hizmet yükümlülüğün getirileri; ticari markanın tanınması, şebekenin her yerde var olması, müşteri değeri (kazanç getirmeyen müşterilerin kazanç sağlayan müşteriler haline dönüşmesi), tüketicilerin bilgilerine erişilmesi dolayısıyla ortaya çıkan ticari avantajlar ve tanınır olmak ile ankesörlü telefonların üzerine şirket adının yazılması nedeniyle elde edilen avantajları kapsamaktadır.

Zon Multimedia Üçlü Oyun Hizmetlerinde Lider

Portekiz'in kablo işletmecisi Zon Multimedia şirketi, TV, genişbant internet ve sabit hat telefon hizmetlerini bir arada sunarak ülkenin en önde gelen üçlü oyun işletmecilerinden biri konumuna gelmiştir. Zon Multimedia'nın 2008 yılının son çeyreği itibariyle abonelerinin %23'ünü üçlü oyun aboneleri oluşturmaktadır. Bu oran 2007 sonu itibariyle toplam abonelerin %6'sına tekabül ederken, bir yıllık zaman diliminde önemli bir artış eğilimi göstermiştir. Zon Multimedia'nın ödemeli TV, genişbant internet ve telefon

hizmetleri için yüksek talebe sahip olduğu söylenebilir. Zon Multimedia ayrıca kişisel video kaydedici (PVR), yüksek çözünürlüklü TV kanalları ve elektronik program kılavuzu gibi geliştirilmiş hizmetlerin de sunulmasına olanak tanıyan geliştirilmiş sayısal paketler gibi hizmetlerde de abone sayısını artırmıştır. Bununla birlikte Zon Multimedia'ya ek olarak Portekiz Telekom ve Sonaecom şirketleri de IPTV hizmetleri sunmaktadır. Zon'un kablo TV aboneleri artma eğilimi göstermekteyken, uydu üzerinden sunulan ödemeli TV hizmetleri aboneleri azalmaktadır. Bu uydu abonelerinden bazıları Zon'un diğer TV hizmetlerini kullanmaya başlasalar bile, arta kalan diğer kısım ise rakip işletmecilerden hizmet almaya başlamışlardır. Ayrıca Sonaecom şirketi hâlihazırda fiber optik genişbant şebekelerini kurmaktadır. Portekiz Telekom da fiber optik şebekelere yatırım yapacaktır. Bu durum IPTV ve üçlü oyun hizmetlerinin sunulmasının artmasını sağlayacaktır. Zon Multimedia düşme eğiliminde olan uydu hizmetlerini kendi yeni nesil şebekelerine yatırım yapmayı sürdürerek kurtarabilir gibi görünmektedir. Zon'un yeni nesil şebekeleri hâlihazırda 200.000 haneye erişmekte ve ülke çapında kapsama 2009 yılının sonuna doğru gerçekleşebilir.

Portekiz'de Karasal Sayısal Yayıncılığa Geçiş

Portekiz Hükümeti'nin Bakanlar Kurulu, analog yayınların kapatılarak karasal sayısal TV yayıncılığına geçiş için temel metodolojiyi ortaya koyan yasa teklifini yayımlamıştır. Buna göre analog yayınların 26 Nisan 2012 tarihine kadar kapatılarak sayısal yayıncılığa geçilmesi öngörülmektedir. Bu bağlamda Portekiz düzenleyici kurumu ANACOM, bu geçişin teşvik edilmesinden sorumlu olacaktır. Bakanlar Kurulu, bu görevini yerine getirirken ANACOM'a yardımcı olması için sayısal yayıncılığa geçişin izlenmesi amacıyla, bu kurumun temsilciliğinde bir grup kurulmasına karar vermiştir.

Kablo Şirketleri Mobil Genişbant Pazarına Girmek İstiyor

Hollanda'da 2.6 GHz bandında mobil genişbant spektrumu için 3 yeni mobil genişbant lisansının ihalesinin yapılacağı duyurulmuştur. Daha önceki raporlarda bu spektrumun ikiye bölünmesi gerektiği ifade edilmiş fakat bazı kamu yetkilileri tarafından üçe bölüneceğini ifade edilmiştir. Hollanda kablo operatörü Ziggo bu spektruma talip olduğunu açıklamış olmakla birlikte diğer bir kablo şirketi UPC ile MVNO Tele2'nin de bu ihaleye katılması beklenmektedir.

Orange'ın devamlılığını sağlayacak maliyetleri karşılayamaması sebebiyle pazardan çekilmesi örneğinde olduğu gibi Hollanda mobil pazarı yeni bir operatör için zorluklar barındırmaktadır.

Şebeke operatörleri açısından KPN 2007 sonu itibariyle %51.3'lik pazar payı ile Hollanda mobil pazarında hâkim durumdadır. T-Mobile ise 2007 sonu itibariyle Orange'ın Hollanda şebekesini satın almasını müteakip %26.7'lik pazar payıyla ikinci en büyük operatör haline gelmiştir. Vodafone ise %22'lik pazar payı ile üçüncülüğe gerilemiştir. Tele2 ise Orange çekildikten bir yıl sonrası için Orange'ın yapamadığı KPN'nin baskınlığını azaltma planları yapmaktadır.

Tele2 Kasım 2008'de mobil şebeke rekabetinde daha uygun bir ortam oluştuğunu düşündüğü için spektrum ile ilgilenmeye başlamıştır. Hâlihazırda Tele2 KPN'nin şebekesini kullanmaktadır ve perakende pazarda %5'lik pazar payı ile Hollanda'nın en büyük MVNO işletmecisidir. Şubat 2009'dan itibaren T-Mobile'ın şebekesini kullanmak üzere anlaşma yapma çalışmaları sürdürmekle beraber, kendi spektrumunu elde etmesiyle bu anlaşmanın kısa süreli olacağı tahmin edilmektedir.

Tele2'nin perakende mobil pazarda küçük de olsa bir pazar payı olmasına rağmen kablo şirketleri Ziggo ve UPC sıfırdan başlamak durumundadır. Fakat bu şirketlerin rekabete farklı bir açıdan yaklaşımları kuvvetle muhtemel görünmektedir. Her ne kadar Ziggo mobil telefon hizmetinin yanında mobil genişbant hizmeti sunabileceği bir lisans almak istediğini ifade etse de tahminlere göre Ziggo zaten bir genişbant şirketi olduğu için klasik telefon hizmetini de genişbant hizmetine bir ek olarak vermek istemektedir. Aynı şey UPC için de geçerlidir.

OPTA'ya göre Ziggo sabit operatör KPN'nin ardından perakende genişbant pazarında %20-30 ile ikinci en büyük paya sahiptir. UPC ise %10-20 ile bunların ardından gelmektedir. Perakende pazarda %30'luk pay 1.7 milyon aboneye denk gelmektedir. UPC ve Ziggo, mevcut ürün yelpazelerini tamamlayıcı olarak yeni mobil genişbant hizmeti için büyük bir abone potansiyeline sahiptir. Fakat yeni bir mobil şebeke kurmak oldukça maliyetli olduğu için bu işletmecilerin bu maliyetleri karşılamakta zorlanacakları tahmin edilmektedir.

Tüketicilere kötüye kullanma sebebiyle yaptıkları gereksiz ödemelerin iade edilmesi

OPTA'nın 30 Mart 2009 tarihli basın açıklamasına göre Scrappy's Electronics'i 0900'lü numaralardan dakikası 80 sente arayan tüketicilere iki ay içinde yaptıkları ödemeler iade edilecektir. Bunun için tüketicilerin bildirim yapma yükümlülüğü bulunmamaktadır. Bu konuda OPTA resmi gazetede duyuru yayınlayacaktır. Düzenleyici Kurum OPTA ilk defa sahte bir 0900'lü numarayı arayan tüketicilerin hakkını telafi etmek için otoritesini kullanmıştır. Kurul Başkanı Chris Fonteijn konuya ilişkin "Tüketicilerin 0900'lü numaraların gerçekliğine inanması gereklidir. Böyle bir kötüye kullanma durumunun operatörün suçu olmadığını bilmemize rağmen bu operatörlerden mağdur olan tüketicilerin haklarını bir şekilde iade etmesi için karar aldık. Şüphesiz bu durum operatörler için düzenleme zorluğu çıkarmaktadır fakat kamu yararının daha önemli olduğuna inanıyoruz. Bu yüzden tüketicilere bu mağduriyetlerinin her kuruşu ödenmek zorundadır." şeklinde açıklama yapmıştır.

Söz konusu mağduriyete sebep olan husus 22 Kasım 2008 tarihinde binlerce insana Scrappy's Electronics tarafından 166.15 Avroluk fatura gönderilmesi ve faturaya ilişkin soru ve itirazlar için 0900'lü bir numara verilmesi şeklinde gerçekleşmiştir. Söz konusu numarayı arayan kişiler 4 dakika boyunca hatta tutulmuş daha sonra kapanmıştır. Bu konuda çok fazla şikâyet olması sebebiyle OPTA bu konuda bilgilendirilmiş, akabinde OPTA bu numarayı sağlayan operatöre bu numarayı iptal etmesini bildirmiştir. İlgili servis sağlayıcıdan ilgili numarayı kullanan Scrappy's Electronics şirketine alacaklarını göndermemesini istemiştir. Bu hususta ilk defa OPTA yetki kullandığı için ilgili taraflarla müzakere etmiştir. Sonuç olarak OPTA tüketicilerin zarar görmesi, bu zararın telafi edilmesi ve 0900'lü numaralara güvenin tekrar sağlanması gibi hususları her şeyin önünde tutmuştur.

İSVEÇ

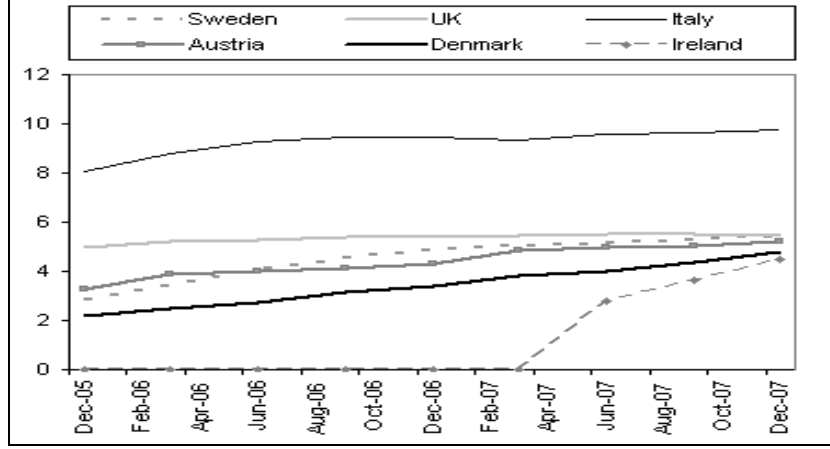
3'ün 2G Spektrumu Alması

İsveç Telekomünikasyon düzenleyici kurumu PTS, GSM 900 MHz spektrumunun tahsisi konusunda bir taslak karar yayımlayarak öneriler üzerinde tartışma başlatmıştır. Kararın ana konuları arasında TeliaSonera, Tele2, Telenor ve Swefour'a ait mevcut dört GSM lisansının 2010'da süresi dolduğunda yenilenmesi ve GSM 900 MHz bandında geriye kalan mevcut spektrumun dördüncü sıradaki mobil işletmeci 3'e tahsis edilmesi bulunmaktadır. 3G'de ilk kez tek bir işletmeci 2G spektrumun erişimine sahip olacak ve diğer işletmecilerden daha bağımsız olabilecektir. Şu anda 3, ulusal kapsamda hizmet sunmak için rakipleri ile yapacağı dolaşım anlaşmalarına güvenmektedir.

3, Hong Kong Whampoa'nın bir alt kuruluşu olup, İsveç'e ek olarak Danimarka, İtalya, Avusturya, İrlanda ve İngiltere olmak üzere altı Avrupa pazarında mobil işletmeci olarak hizmet vermektedir. İşletmeci, Avrupa'daki çoğu şebekelerini 2003/2004'te, İrlanda'yı ise 2005'in ortalarında işletmeye başlamıştır. Genellikle güçlü şirketlerle rekabete karşı

dördüncü ve beşinci işletmeci olarak pazara katılmış ve çoğu pazarda faaliyete geçtikten beş yıl sonra bile, 2007'nin sonuna kadar %10 pazar payı ile daha iyi sonuç elde ettiği İtalya hariç, elde ettiği %5'lik pazar payını arttırmak için çaba göstermiştir.

Şekil: 2005-07 Avrupa Pazarlarında 3'ün Pazar Paylaşımı

3'ün sık sık etkilendiği konu kapsama alanı olmaktadır. İşletmeci, İngiltere'de başlangıçta kapsama konusunda kötü bir ün geliştirmiştir. 2008'de, T-Mobile ile paylaşılan bir şebekenin probleminin çözülmesi konusu gündeme gelmiştir, ancak bazı tüketici raporlarına göre bunun hala sorun olabileceği belirtilmektedir. İsveç'te ise diğer işletmeci üzerinden dolaşıma dayalı şebekelerde bozulmuş sinyal olasılığı ve diğer işletmecilere ücret ödenme gereksinimi şirket için bir zayıflık olarak görülmektedir. Ancak 3'ün, İsveç'teki şebekesine yatırım yapması gerekmesine rağmen, 2G spektrumu alması bir yanda 3G'de kaybetmesine rağmen, diğer taraftan işletmeciler ile daha düzgün bir ilişkide çalışmasına izin verebilecektir.

2008'deki büyüme dalgasının 3'e, %7'ye yakın bir pazar payını getirdiği görülmektedir. Ayrıca, Avrupa Komisyonu'nun sonlandırma ücretlerinin maliyet tabanlı seviyeye indirilmesi yönündeki zorlamasını 3'ün dikkate alması gerektiğine dikkat çekilmektedir. Şirket ise özellikle İngiltere'de en küçük işletmeci olarak kazandığından daha fazla ödemek zorunda olduğundan ve bunu yeni bir işletmeci için adil olmayan bir dezavantaj olarak gördüğünden, fazla sonlandırma ücretlerine karşı çıkmaktadır.

Voo ve Telenet, Belçika'nın dördüncü 3G lisansı için birlikte teklif verecek

Belçika'nın kablo işletmecileri Voo ve Telenet ülkenin dördüncü 3G lisansı için birlikte teklif sunmaya karar vermiştir. Voo ve Telenet, MVNO olarak Belçika telekom piyasasına girmiştir. Telenet, Mobistar'ın şebekesi üzerinden çalışmaktadır.

Mobistar ön ödemeli dolaşım paketleri Holiday Pass ve İnternet Pass' i ilan ediyor

Yerleşik işletmeci Mobistar, yurt dışı aramaları için ön ödemeli iki ayrı hizmet paketini açıkladı. Hizmet paketlerinden biri olan Holiday Pass 6 Euro olup on dakikalık arama zamanı, 10 dakikalık gelen aramalar ve gönderilen on metin mesajları için idealdir. Paket, tarifeler üzerinden %36'lık bir indirimde getirmekte olup geçerliliği 7 gündür. İkinci hizmet paketi olan İnternet Pass, 30 Euro'ya 30 Mb veri trafiği ile internet kullanıcılarına her yerde hizmet vermektedir.

Belgacom mobil ödemelerinde PingPing markasını tanıtıyor

Belçika'nın mobil işletmecisi Belgacom üç ayrı işbirliği anlaşmasını ilan etti ve PingPing adıyla yeni bir hizmet başlattı. Marka ve logosu, müşterilere mobil ödemelerin yapılacağı yeri göstermektedir. Bütün mobil kullanıcılar, işletmecileri olmaksızın bu sisteme erişebilmektedir.

Vodafone, Tango ile bir ortaklığa başlıyor

Vodafone, Luksemburg tabanlı mobil işletmeci Tango ile ortaklığa başlamıştır. Bu anlaşma ile Vodafone, Luksemburg'daki abonelere ilave hizmetler sunabilmek için Tongo'nun 3G şebekesini kullanabilecektir. Mevcut hizmetlere ilaveten Tango Vodafone markalı ürünleri ve hizmetleri sunacak olup aynı zamanda çok uluslu tüzel kişiliğe sahip abonelerin de bu sayede kazanılacağı tahmin edilmektedir.

Finlandiya'da Genişbant Aboneliği 2 Milyona Ulaştı

2008 yılı sonu itibarı ile Finlandiya, 2.1 milyonun üzerinde genişbant abone sayısına sahip olmuştur. Toplamda 1.9 milyon olan genişbant abonelik sayısında 2008 yazından itibaren yaklaşık %10 civarında bir büyüme gerçekleşmiştir. Bu büyümenin çoğu, mobil genişbant aboneliğinin büyümesi nedeni ile olmaktadır. 2007 yılı sonu itibarı ile kıyaslandığında ise geniş band aboneliği şu an için yaklaşık %20 civarında daha büyümüştür. Yakın bir zamanda yayımlanacak olan Ficora'nın 2008 Yıllık Piyasa Analiz Raporu, mobil ve genişbant abonelikler ile Radyo ve TV piyasa bilgilerini içermektedir.

Finlandiya'da Kablosuz Mikrofon Kullanımının Kontrolleri 2009'da Yoğunlaşacak

Finlandiya İletişim Düzenleme Otoritesi olan Ficora, kablosuz mikrofonlara tahsis edilen frekansların kullanımına, 2009 yılı içerisinde özel olarak ilgi gösterecektir. Odaklanma, mikrofonların uygunluk değerlendirme gereklerine ve lisanslamalarına yönelik olacaktır. Mikrofonların kullanımı, ülke genelinde yapılan normal denetimlere ek olarak araştırılacak ve mikrofonların uygunluk değerlendirme gerekleri ile uyumlu olup olmadığı test edilmiş olacaktır.

Kablosuz mikrofonlar, tiyatrolar, konserler, okullar, spor aktiviteleri ve barlarda kullanılmaktadır. Birçok durumda kullanıcılar, mikrofonları televizyon yayınlarının iletiminde kullanılan aynı frekans aralığını kullandıklarından lisansa ihtiyaç duymaktadır. Sadece 31-43 MHz ve 863-865 MHz frekans aralığında çalışan ve çıkış gücü maksimum 10 mW olan kablosuz mikrofonların, bu frekansların diğer telsiz şebekelerinde kullanılmamaları nedeni ile lisanstan muaf tutulabilmeleri mümkün olmaktadır.

Ficora, kullanıcıların farklı uygulamalar için kablosuz mikrofon kullarımlarına lisans vermektedir. Bir mikrofonu sadece uygunluk değerlendirme gereklerine uyumlu olması halinde lisans verilebilmektedir. Lisans prosedürünün amacı, telsiz iletişimde serbest girişimi sağlamak için frekans kullanımını yönetmektir. Telekomünikasyon Ekipmanı ve Telsiz Frekansları Kanununa göre, ceza, bir telsiz vericisinin yetkisiz kullanımında uygulanmaktadır. Kablosuz mikrofonla ilgili olan ithalatçılar ve Ficora, mikrofon kullanan organizasyonlara, şirketlere ve tüketicilere lisans ve frekans konusunda önerilerde bulunmaktadır.

YUNANİSTAN

Yunanistan yerleşik işletmecisi OTE; Aralık 2008 sonu itibarıyla yaklaşık 1,5 milyon kurulu DSL portu ile genişbant altyapısını genişlettiğini ve toplam perakende ve toptan DSL bağlantısı sayısının 960.000 rakamına ulaştığını duyurdu. OTE, şebekesinin ülke genelindeki toplam 1400 pop noktasından 150 adedi Atina/Attica hattında olmak üzere 250'den fazlasında 24Mbps indirme hızına ulaşıldığını kaydetti. OTE; az nüfuslu yerleşimler, küçük adalar ve uzak yerleşim yerleri de dahil yatırımlarına devam ettiğini bildirdi.

Yunanistan düzenleyici kurumunun (EETT) yayınladığı son pazar istatistiklerine göre, Yunanistan genişbant pazarı; 2008 yılında 1.5 milyona ulaşan DSL genişbant ses bağlantısı ile %48 gelişme kaydetti. LLU üzerinden bağlanan hatlarının sayısı 2008 yılı boyunca %136 yükselerek, yıl sonu itibarıyla 646.000'e ulaştı. Bu rakam Yunanistan genişbant bağlantısının %43'ünün OTE'ye ait sabit hat üzerinden LLU kullanarak alternatif operatörlerce gerçekleştirildiğini ifade etmektedir. EETT yıl sonu itibarıyla genişbant penetrasyonunun % 13,4 olduğunu belirtmiştir.